

Igor Ojztrah vendégszereplése

Nem könnyű, s még kevésbé hálás dolog nagy nevet örökölni, s ezzel az örökséggel hűen sáfárkodni. Különösen akkor, ha a fiú a világhírű apa nyomdokain és — akarva-akaratlan — az ő hírnevének reá is áradó fényében keresi boldogulásának útját, életének igazi értelmét, mint Dávid Ojztrah fia: Igor Ojztrah. Bizonyára ősös okoskodás a fiúval kapcsolatban mindig a híres apát emlegetni, ahogyan igazságtalanság a fiúktól az apák érdemeit számonkérni. De, hogy önkénytelenül is megteesszük, arra épp Igor Ojztrah, a „kis Ojztrah” lehet a példa, akit csak azért hívat így a muzsikuss és a zenét kedvelő közönség, mert vele kapcsolatban a „nagy” Ojztrah művészetére is emlékezik.

Mindezeket csak azért mondtuk el most előljáróban, mert a „kis” Ojztrah, e gyakran inkább terhes, mint jótékony örökség ellenére a maga erejéből saját képességei által lett az, ami: elismert, különös hegedűs. Már a budapesti VIT művészeti versenyein mindenki számára meggyőző határozottsággal „tette le a garast”, s aligha hihette valaki a hegedülése hallatára, hogy ez a fiatalember a nagytekintélyű apa után neki is kijáró ősös siker fényében akar sütkérezni. Hogy komolyan vette a hivatását, s mindenért megküzdött, amit elért, arról a budapesti közönség többször meggyőződhetett, hisz vendégszereplései alkalmából nyomon követhette művész-pályájának, fejlődésének legfőbb fázisait.

... Ezt a komoly, minden külsőséges hatást kerülő művészt hallottuk ismét két estén, egy szóló- és egy zenekari koncerten. Játékában, muzsikálásában az imponáló művészi magatartás ellenére, valami sajátos kettősséget figyelhettünk meg. Ojsztrah — bár távol áll tőle a felületesség — mégis, mintha kissé „kívül állna” a művön. Hegedülésében elmélyedésre törekszik, s mégsem tud eléggé azonosulni a kompozícióval, felszabadulni a zenében. Lírikus természet, gyakran ott is lirizál, ahol több drámai erőre lenne szükség, s mégis sajátos objektivitás, tartózkodás van a játékában. Szólóestjén még a mesterség dolgában is akadt kívánnivalónk, pedig technikai megalapozottsága biztos és szilárd, ebben igazán kiváló képviselője a szovjet mesteriskolának.

Zeneakadémiai szólóestjén Bach, Beethoven, Brahms, Prokofjev és Ravel műsort játszott, a zongoránál a rendkívül rokonszenves fiatal Anton Ginzburg volt a partnere. Műsorkezdő Bach-műnek szívesebben fogadtuk volna az eredetileg meghirdetett szólópartitát, mint a hegedűre és cembalora írt E-dur szonátát. Ojsztrah ízléssel, s a stílus alapos ismeretével keltette életre. Inkább a „vastag” zongorahang helyett kívántunk volna kissé árnyaltabb, tartózkodóbb kíséretet. A soronkövetkező Beethoven szonátában mutatkozott meg igazán, hogy Ojsztrah nem a drámai kitérések és szenvedélyek embere. A c-moll szonátában, a forradalmi Beethoven e jellegzetes, reprezentáns alkotásában épp az „élan terrible” lendületét, izzó hőfokát nélkülöztük, az erőnek azt a robusztus felszabadulását, ami oly jellemző a mester heroikus korszakára. Ebben a műben a második tétel Adagio-zenéje bizonyult Ojsztrah igazi területének.

Az est leglényegesebb élményét Brahms G-dur szonátája szerezte. Ojsztrah és Ginzburg egyaránt meghitt bensőséggel s a kisebb finom-

ságokra is fogékony érzékenységgel szólaltatta meg a brahmsi férfi-líra e szép vallomását.

Prokofjev Romeo és Julia szvitjének három tétele is méltán aratott nagy sikert. Az Antillai lányok tánca szép színhatásaival tűnt ki. Kedvünk lett volna utána a Debussy-szonátát hallani. Ravel Tzigane-ja, a hangverseny zárószáma sajnálatos indiszpozíció áldozata lett. A virtuóz hegedűdarabban inkább Ginzburg remek zongorázására kellett felfigyelnünk.

*

Igor Ojsztrah zenekari estjén két versenyművet hallhattunk: Beethoven és Brahms koncertjét, Lukács Miklós vezényletével. Ez a választás ismét a szólista ízlését, magas igényét bizonyította. (Egyik sem brilliáns bravúrdarab a szó virtuóz értelmében. Kivételes technikai problémáik is inkább könnyebbnek tűnnek, mint tetszetősen nehezebbnek. S mindkét mű a legmagasabb zenei, mesterségbeli és intellektuális felkészültséget kívánja az előadótól.)

A szólóest után már nem kelthetett nagy meglepetést, hogy a Brahms koncert volt megoldottabb. Beethoven hegedűversenyének első tételében a formát — ezt a plasztikusan amúgyis nehezen megmutatható formát — összefogó drámai erő segíthetett volna az egységesebb, szuggesztívebb megszólaltatásban. A második tételben ismét bebizonyosodott, hogy Ojsztrah milyen kiváló művész, ha igazán önmagára talál.

A Brahms-koncert szép emlékünknél marad. Ojsztrah virtuóz képességei, értékes zenészszerzőségei itt már hiánytalanul mutatkoztak meg. Lukács Miklós a Brahms versenyműben bizonyult leginkább együttérző és segítő muzsikusi partnernek. Mindkettőjüknek nagy sikerük volt, a jól szereplő Állami Hangversenyzenekarral együtt.

A hangverseny elején Szabó Ferenc 1936-ban komponált, ismert alkotása, a vonószene-karra írt Lírai szvit hangzott el.